

Mikor kötünk házasságot?

Zentán, Adán és Magyarkanizsán is csökken a házasságkötések száma – Többségében az 1975–1984 között születettek járulnak anyakönyvvezető elé

Újvidéket kivéve egész Vajdaság területén csökken a házasságkötések száma, illetve a házasságot kötők életkora is egyre inkább kitolódik. Ennek igyekeztünk utánajárni a három Tisza menti településen, Magyarkanizsán, Zentán és Adán, és az eredmény egyezik a fenti állítással. A házasságkötések számának csökkenése ugyan egyik községben sem drasztikus, de tapasztalható. Az anyakönyvi hivatalokból kapott információk szerint mintegy 15–20 házassággal kevesebb kötötték az utóbbi években, mint a hetvenes és nyolcvanas években.

Magyarkanizsán 2006-ban összesen 76 házasságkötést jegyeztek, de ott állítólag ez is pozitív eredménynek számít, hiszen néhány évvel korábban csak 60-70 házasságkötés született. Ha viszont azt vesszük figyelembe, hogy a hetvenes években száz pár is az anyakönyvvezető elé járult évente, akkor siralmasnak mondható a helyzet. Persze ilyenkor nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt sem, hogy a háború miatt oly mértékben megfogyatkoztunk, hogy nincs is annyi házasulandó fiatal. Magyarkanizsán az idén még csak 19 pár kötött házasságot, de ez a szám még nem mérvadó, hiszen előttünk áll a lakodalmas időszak. Ami Zentát illeti, a tavalyi évben 133, az idén eddig 24 házasságkötés született, Adán tavaly hetven, az idén pedig csak tíz pár fogadott egymásnak örök hűségét.

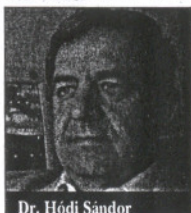
MIÉRT HÁZASODUNK KÉSŐN?

Ha már az örök hűségnél tartunk, az is kérdés, miért adják viszonylag későn házasságra a fejüket a fiatalok. Manapság 28 évesen lánynak lenni nem szégyen, legalább is én nem szégyellem magam emiatt, holott a nagyanyámat ötven egynéhány évvel ezelőtt jól megszólították, mikor 29 évesen ment hozzá a nagyapámhoz. A nagy azt mondta, volt öneki kérője korábban is, de nem akart hozzá menni akárkihez. Hogy mi huszonnyolc-huszonkilenc éves lányok ma mire és miért várunk, illetve mire várnak a harminc-harminckét éves legények, jó kérdés, ezért fel is tettük **Dr. Hódi Sándor**, adai pszichológusnak:

– A házasságkötés időpontjának kitolódása több tényezőre vezethető vissza, melyek közül a legfontosabbak a házasodás objektív lehetőségei és körülményei, de fontos szerepet játszik benne a házasodási szokások megváltozása is.

– A házasulandókkal szemben támasztott közösségi elvárások szerint ahhoz, hogy a fiatalok frigyre lépjenek egymással, társadalmilag felnőtte kell válniuk. Ezen azt kell értenünk, hogy befejezték tanulmányaikat, kitanultak egy szakmát, munkába álltak, önálló jövedelemmel rendelkeznek, lakást, ingatlant szereztek. Ezeknek az elvárásoknak a következtében a fejlett világban mindentől a házasság időpontjának a kitolódásával számolhatunk, hiszen az elvárásoknak mind kevesebb fiatal képes eleget tenni. Korábban a család eltartása a férfiak dolga volt, míg a felnőtt kort elérő lányok férjhez menetele egyedül attól függött, sikerült-e alkalmas partnert találniuk, és a szűk családnak a társadalmi státushoz méltó hozományt összeállítania. A világ azonban megváltozott, ma az érzelmeken alapul a párválasztás. Az ismerkedési lehetőségek hiánya is hozzájárul a házasságkötés időpontjának a kitolódásához – mondta Hódi Sándor, majd hozzáfűzte:

– A házasulandó korbá lépett nők férjhezmeneteli esélyét csökkentette a férfiak és a nők iskolai végzettségében bekövetkezett jelentős arányeltolódás is. Míg korábban a nők többsége alacsony iskolai végzettségű volt, és a férjhezmenetel jelentette számukra az egzisztenciális biztonságot, ma a nők képzettség tekintetében utolérték a férfiakat, sőt, bizonyos egyetemi szakok el is nőiesedtek. Annál is inkább, mivel világszerte terjed az öntudatos, karriert építő, önállóságra törekvő nő ideálja. Ami jelentős előre-

Dr. Hódi Sándor

lépést jelent a női egyenjogúság szempontjából, az nem feltétlenül találkozik a férfiak nőideáljával.

MIÉRT VAN KEVESEBB HÁZASSÁG?

A házasság számának csökkenését a pszichológus a következőképpen magyarázta:

– Változik a családmódel egész Európában és a fejlett világban, ami visszahat az alacsony születési rátára, és súlyos demográfiai problémák forrása. A hatvanas években még Nyugat-Európa országaiban nyolc-

A mai politikai világlátás családellenes: a társadalom nem ösztönzi a férfiakat és nőket a házasságkötésre

házasság jutott ezer lakosra, ez az arány jelenleg öt körül van. Ami még meglepőbb: ma minden második-harmadik házasság válással végződik, míg a hatvanas évek elején csak minden tizedik házasság bomlott fel. Nagyjából ez a helyzet Magyarországon és nálunk is. Egy generációval ezelőtt, közelebbről 1970-ben a nők 17, a férfiak 24 százaléka nem volt házas. 2005-ben a nők 24, a férfiak 35 százaléka élt egyedül, a házasságkötések száma ennek megfelelően csökkent.

– A házasság azonban a párkapcsolatnak nem az egyetlen formája, és mind kevesbé az. A 2005-ös magyarországi statisztikai adatok szerint a nők 46

Illusztráció

százaléka élt házasságban, míg 59 százaléka házasságon kívüli párkapcsolatban. A férfiaknál ez az arány 52, illetve 86 százalék – magyarázta Hódi.

A pszichológus megítélése szerint a házasság intézményének a válsága is hozzájárul ahhoz, hogy a házasságot kötők életkora növekszik.

A házasulandókkal szemben támasztott közösségi elvárások szerint ahhoz, hogy a fiatalok frigyre lépjenek egymással, társadalmilag felnőtte kell válniuk

– A mai politikai világlátás családellenes: a társadalom nem ösztönzi a férfiakat és nőket a házasságkötésre, még az előregedő, súlyos demográfiai problémákkal küszködő társadalmak sem törekszenek a gyermekszülési kedv növelésére. Értékválság kialakulásáról beszélhetünk nálunk, és Európa-szerte egyaránt.